

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

**Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності**

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

**ДО 70-РІЧЧЯ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**Збірник тез доповідей
IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів**

16 – 17 листопада 2017 року

Львів – 2017

Збірник тез доповідей IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)». До 70-річчя Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, 16-17 листопада 2017 року. – Львів: ЛДУ БЖД, 2017. – 432 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

КУЗИК Андрій Данилович, доктор сільськогосподарських наук, професор
ЛАБАЧ Марта Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
ВЕРБИЦЬКА Лідія Олегівна, кандидат філологічних наук, доцент
МАКОВИЧ Христина Ярківна, кандидат філологічних наук
ХЛИПАВКА Галина Григорівна
ОЛЕКСІЄНКО Наталія Олегівна

Збірник укладено за тезами доповідей IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)». До 70-річчя Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, 16-17 листопада 2017 року.

Матеріали друкуються українською та російською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1* Соціокультурний вимір науки;
- Секція 2* Українська культурно-національна складова світової цивілізації;
- Секція 3* Культурологічна складова в навчально-виховному процесі вищої школи (до 70-річчя ЛДУ БЖД);
- Секція 4* Релігія як сфера культури;
- Секція 5* Феномени мови: культурологічний та філологічний аспект;
- Секція 6* Соціально-психологічні чинники культуротворення;
- Секція 7* Етичне й естетичне в культурі;
- Секція 8* Інформаційні технології як новітня форма існування культури.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.

Суслова П.В. ИСТОРИКО-ФИЛОСОФСКИЙ АНАЛИЗ ПОНИМАНИЯ ПРИРОДЫ СВОБОДЫ	321
Щербіна А.О. СВІТОГЛЯД ЯК ДУХОВНА ОСНОВА МОТИВІВ ЛЮДСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	323
Янів М.Ю. МОВА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ	326

Секція 7

ЕТИЧНЕ Й ЕСТЕТИЧНЕ В КУЛЬТУРІ

Бельмега І.І. ТОЙ, ЩО БІЖИТЬ ПО ЛЕЗУ: 2049 – ФІЛЬМ- ЗАСТЕРЕЖЕННЯ.....	329
Богатырева О.В. ПРЕДСТАВЛЕНИЯ ОБ ИМПРЕССИОНИЗМЕ: КЛОД МОНЕ.....	331
Бойко Х.І. СИСТЕМА ВІДКРИТИХ ОЗЕЛЕНЕНИХ ТЕРИТОРІЙ МІСТА ДРОГОБИЧ.....	333
Боярська А.Г. ПРОГРАМИ ОБМІНУ УЧНЯМИ: ДІАЛОГ КУЛЬТУР.....	336
Ворожцова А.А. ХОРОВОД: ВИДЫ, ОБЫЧАИ, СИМВОЛЫ РУССКОГО НАРОДА.....	340
Гнопко Я.Б. РЕКРЕАЦІЯ ТЕРНОПОЛЯ.....	342
Гром'як Н.В. ТАНЕЦЬ ЯК ЗАСІБ СПІЛКУВАННЯ ЛЮДЕЙ	344
Долгова Н.С. ЖЕНЩИНЫ В БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТИ	347
Жиган Г.І., Прядко С.Р., Федюшин Т.Т. ЖИТЛОВІ КОМПЛЕКСИ НА ПОСТІНДУСТРІАЛЬНИХ ТА ВІЙСЬКОВИХ ТЕРИТОРІЯХ У МІСТІ ЛЬВОВІ	349
Залужна О.М. ТЕХНОПАРКИ В СТРУКТУРІ МІСТА	352
Корисєва А.В. СУЧАСНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК МОЖЛИВІСТЬ ВИРАЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ.....	355
Кос О.О. ПРОБЛЕМА ФОЛЬКЛОРИЗМУ: ІСТОРІОГРАФІЧНІ ВИМІРИ.....	357
Кузик С.Б. ЕТИЧНЕ Й ЕСТЕТИЧНЕ В КУЛЬТУРІ (НА ПРИКЛАДІ ФОЛЬКЛОРУ).....	360
Лелик Х.В. РОЛЬ ЕТИКИ ТА ЕСТЕТИКИ В КУЛЬТУРІ ПРАЦІ	363
Магоч Ю.Ю. ФОРМУВАННЯ ПІШОХІДНОЇ ЗОНА В ЦЕНТРІ МІСТА МУКАЧЕВО НА ЗЛАМІ ХХ–ХХІ СТ.	365

УДК 331

РОЛЬ ЕТИКИ ТА ЕСТЕТИКИ В КУЛЬТУРІ ПРАЦІ

Лелик Х. В.

*Наук. керівник – В.М. Марич, викладач кафедри ПБ та ОП
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності*

Культуру розуміють передусім як зміст і процес життєдіяльності людей, результат їх активної і цілеспрямованої, хоч і не завжди доцільної та вдалої, продуктивної соціальної активності. Культура виступає однією з провідних ознак планетарної цивілізації, відрізняє життя людей від життя інших живих істот на землі.

Вона є основоположним, історично тривалим показником творчості людей, співвіднесення рівня та якості розвитку співтовариств і окремих народів, критерієм оцінки історичного шляху й перспективності великих соціальних суб'єктів, кожної окремої особи. Культура – це «друга природа» [1].

Культуру створили люди, тому вона вказує на принципово інші закони й чинники функціонування суспільства на відміну від природної (першої) природи. Важливо підкреслити, що друга природа як культура включає не тільки матеріально-фізичні, але й духовні (ідеальні) елементи. Це також відрізняє культуру від природної природи. У культурі виявляються духовно-суб'єктивні здібності і властивості людей [1; 3].

Етична й естетична культури характеризують переважно духовне життя суспільства й особистості, їх духовний світ – свідомість, світогляд і соціально-духовні ознаки. Етичні і естетичні почуття, етичне і естетичне розуміння – елементи духовної культури людей. Вони спрямовані на відтворення свідомості, на задоволення етичних і естетичних потреб людей. Але моральність виявляється на практиці і в інших сферах життя – в економіці, політиці, соціальному житті, праві та ін. Вона є явищем не тільки духовного, але й матеріального життя, має явно виражену специфіку.

Етична культура суспільства – це сукупність норм, принципів і закономірностей, що відображають, виражають і регулюють життєдіяльність людей з позицій добра, рівності і справедливості, честі і достоїнства та інших цінностей моралі [2].

Етична культура представлена суб'єктами суспільства і їх відносинами. Вона включає: а) ознаки й елементи культури етичної свідомості суб'єктів суспільства; б) культуру поведінки та спілкування; в) культуру етичних вчинків і діяльності. Етична культура співвіднесена з іншими видами матеріального й духовного життя суспільства, але передусім протиставлена антиподам моральності: злу, нерівності, несправедливості, відсутності достоїнства й совісті та іншим явищам [1].

Щодо естетичної культури – це стан свідомості та спрямованість світогляду, усього духовного світу людей, що відображає художню культуру суспільства за допомогою категорій прекрасного, піднесеного, трагічного, комічного та ін.

Відбиваючись у свідомості людей, художня культура формує естетичну свідомість і її культурні форми. Термін «естетика» ввів у науку німецький філософ А. Баумгартен у XVIII ст. у незавершеному контексті «Естетика». Він позначив довершене почуттєве пізнання, вершина якого – краса. Для Баумгартена було важливим встановити ознаки істинного чуттєвого пізнання, що прославляє людину і сам процес пізнання. Але дуже скоро термін стали застосовувати в значенні «теорія прекрасного». І сьогодні естетика – це теорія мистецтва. Її зміст складають теоретичні концепції, що пояснюють види мистецтва, їх місце і роль в духовному житті суспільства, у задоволенні естетичних потреб людей, методи і способи відтворення мистецтва.

Але термін «естетика» застосовують також для позначення форми знання, в якій відбивається художня культура і її головний елемент – мистецтво. Естетика як теорія мистецтва й естетична свідомість відображають навколишній світ людини і саму людину з використанням категорій «художнє», «художній образ», «прекрасне», «піднесене», «трагічне», «комічне», «серйозне», «ігрове» та ін. [3].

Мистецтво як форма духовної культури – закономірний спосіб існування людини й людства. Воно регулює життєдіяльність людей за своїми законами: краси, досконалості, піднесеності духовних орієнтацій людини; закону трагічного і комічного в функціонуванні суспільства тощо. Мистецтво, як і мораль, формують ціннісне сприйняття й розуміння буття [2].

Отож, на перший план у творчій діяльності світової спільноти вийшло завдання відтворення культурної особистості, головними цінностями якої повинні бути творчість і вихованість, гуманізм, відповідальність, позитивна загальнолюдська світоглядна орієнтація. Тобто все те, що складає зміст культури особистості. Важливо вивчати позитивний історичний досвід свого народу, планетарної цивілізації, не допускати повторення трагічних подій минулого.

Отже, етична і естетична культура – це найважливіші традиційні для людини й суспільства елементи культури. Вони взаємопов'язані і доповнюють один одного. Етична й художня культура – явища практичного функціонування не тільки духовної, але й матеріальної культури суспільства. Мистецтво виступає важливим засобом принесення в духовну культуру художніх образів, прекрасного і піднесеного. Воно формує та відтворює духовну культуру за законами краси.

Література

1. Боров С.В. Эстетика. – У., 2000.
2. Мамонтов С.П. Основы культурологии. – М., 1994.
3. Каверин Б.И. Культурология: Учебная помощь. – М., 2001.